

Published monthly by
Slovenian National Federation
of Canada.

President Augustin Kuk, Dr. Jur.
For the Editorial Board:
Rudolf Čuješ, Dr. Rer. Pol.

Address: 646 Euclid Ave., Toronto, Ont.
Canada

Subscription rates: \$ 3. per year, 25¢
per copy.
Advert. 1 column x 1" \$1.63

slovenška DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

LETNIK X. — VOLUME X.

TORONTO, 1 APRIL, 1959

STEVILKA 4 — NUMBER 4

TRGOVINA S SLOVENCI

Iz Celovca smo dobili naslednje
pismo s prošnjo za objavo.

Uredništvo.

V razgovorih s tukajšnjimi vplivnimi begunci o položaju Slovencev v emigraciji sem zvedel za marsikatero temno stran našega begunskega problema.

Čutim se samo Slovenca, zato mi je slovensvo zelo pri srcu. Kaj dela naša stara in nova emigracija v prekomorskih državah? Kaj res ni nikake pomoči, da bi obvarovali naši slovenski živelj vsaj tostran meje, če že ne moremo nič pomagati ljudem pod titoizmom?

Tri mesece sem živel v taborišču Videl in doživel sem mars'kaj. Ali mi lahko odgovorite, zakaj tukajšnje oblasti tako masovno vračajo ljudi v Jugoslavijo? To ni nikak zdržen odpor proti širjenju komunizma. Naspravno!

Spominjam se nekega fanta v taborišču, ko je rekel: "Če ma vrnejo, bom moral postati komunist, če bom hotel žjeti. Mislim sem, da bom tukaj le našel svobodo in pošteno delo, delo v svobodi in ne v diktaturi." Tako nekako so zvenele njegove besede. Zgodilo se je njim, kakor je napovedal. Vrnili so ga. In danes, kaj je z njim? Odsedel bo zapor in potem — partija. Prisel sem do zaključka, da še tisti nekaj ljudi, ki ne klonijo pred Beogradom in raje zapustijo vse najbolše — večno in časno srečo.

Večrat slišimo, da se nekateri zgledujejo nad nacionalnim čustvovanjem. Smatrajo, da je nacionalizem izrodek vseh nesreč v soobnosti. Vzrok preprost, nezadovoljstev in vojska. Ločiti moramo med pretiranim nacionalizmom in med pravo krščansko ljubezni do lastnega naroda. Pretirani nacionalizem vidi le svoj ego — lastni jaz. Npr. nemški nacionalizem, ali laški fanatizem. Nemci in Italijani, katerih ni nihče ne svetu ogrožal v njihovem obstanku, so hoteli sedaj narode sebi podrediti kot stunjne in so razglasili ozemlja sedanjih narodov (največat slovenskih) kot svoj življenski prostor. V njihovem pretiranem samoljubju so šli tako daleč, da se sebi v korist hoteli iztrebiti naroden manjšine (genocid). Ta preti-

Marsikateri, ki si je ustvaril novi dolarski dom, misli, da je stara domovina za vedno izgubljena. Toda ne gre za trenutno in takojšnjo rešitev. Kaj si bodo mislili rodovi, ki pridejo za nam? Zdaj gre za to, da rešimo v Avstriji in Italiji čim več naši slovenski begunci, če vseh ne moremo. Tudi to je preč problem slovenstva.

Po mojem gledanju na sedanje stanje bi moral biti edini cilj odločna borba proti komunističnemu osvajjanju. Kako? Z orožjem se ne da več, to so zamujeni trenutki. Treba se jé spustiti v videoško borbo, izvzeti je treba odkrito polemiko. To pa bomo lahko dosegli samo s čim širšo kulturno akcijo.

Zelo žalostno je n. pr. to, da tu, v Celovcu človek ne more dobiti naših begunskega časopisov. Zakaj ni tu Slovenske države? In vsi kričimo, begunci kot titovci, da je Koroška slovenska. Ugotoviti moramo, da nismo begunci storili tukaj nič, dočim imajo titovci svoj tisk dobro zastopan. Zavedati se moramo, da seje vsak Slovenski poročevalc, vsaka Ljudska pravica med tukajšnji živelj, ki ne sega prav malo po teh stvareh, sploško resnico o taku zvanem raju na zemlji. Zakaj vse to. Mislim, da bi bila tudi emigracija malo bolj častno zastopana na tem torišču, če bi ljudje, ki se že dokopali da malo boljšega zasluga v prekomorskih deželah, žrtvovali za slovensko

.

TRDNI TEMELJI . . .

Vsa zgradba, ki hoče kljubovati zobu časa in vremenskim neprilikam, mora imeti trdne temelje ali podlago. Čim trdnejši so temelji, tem varnejša je zgradba pred potresi, viharji in drugimi nezgodami.

Tudi pokreti in gibanja morajo imeti osnovno, podlago na kateri temeljijo. Imeti morajo korenine, ki gredo na globoko in na široko.

Slovensko državno gibanje tudi ima svojo podlago, osnovno temelj. Ta podlaga je zacementirana na ljubezni do naroda in pa na osnovni pravici Slovencev do enakopravnosti z drugimi narodi.

Ljubi Boga nad vse in svojega bližnjega kot sam sebe! To je božja zapoved! Sin božji je pokazal v dejanju ljubezen do bližnjega. Jokal je nad Jeruzalemom in nad usodo izvoljenega ljudstva. Čemu? Ljubezen do lastnega naroda mu je privabila grenač soize na lico. Kakor mi izkazujemo ljubezen do bratov in sester ter sorodnikov v dejanju s tem, da jim pomavamo v nesreči, da jih branimo pred sovražniki, prav tako smo dolžni izkazovati ljubezen do svojega naroda. "Spoštuješ očeta in mater" pravi četra božja zapoved. V tej zapovedi je pa tudi zapovedano spoštovanje do narodnih izročil, ljubezen do lastnega naroda, kateremu moramo po božjem načrtu zelite vse najbolše — večno in časno srečo.

Naš nacionalizem, slovensko državno gibanje, je daleč proč od takega zgrešenega stališča. Izkušnja nas uči, da bomo ostali večni berači in revze, če nam bo do drugi gospodarili. Milijarde, ki so desetletja tekle iz Slovenije v beograjsko centralo, se niso nikdar vracači. Doživljali smo celo to, da so osporavali naš narodni obstoj. Srbi so hoteli, da bi bili neko nazionično pleme na severu, za katerega se ne spača prav nič skrbeti.

Kralj Aleksander, kateremu neki tako zvani Slovenci pojo hvalnje, je bil celo pripravljen izročiti Slovence v Hrvate tujcem, samo da bi urensčili svoj sen — Veliko Srbijo — na škodo Slovencev in Hrvatov seveda.

Slovensko državno gibanje pradi na osnovah preteklosti in gleda z zaupanjem v bodočnost. Gradi na krščanskem svetovnem nazornem. Podlaga mu je krščanska ljubezen in pravčnost. Nič tujega nočemo, ničesar kar je našega, t.j. slovenskega si ne damo vzeti. Ljubimo vero naših očetov in

rani nacionalizem (Nemev in Italijanov) je sprožil prvo in tudi drugo svetovno vojno.

Nacionalizem ni nič slabega, če je urejen v skladu krščanskimi načeli. "Česar nočes, da bi drugi tebi storili, tega tudi ti druk' in storii". Z drugo besedo, ne delaj drugemu narodu krivice. Pusti, naj se vsak narod razvija svobodno, gospodarsko, kulturno in politično!

Pusti mu možnost, da se osamosvoji in si sam uredi hišo po svojem okusu!

Ce je danes toliko mednarodnega nezadovoljstva, je vzrok, prav v tem, ker veliki narodi zavirajo naša streljanja doslej zaostalih narodov v njihovi naravni rasti — k samostojnosti.

Zakaj je bilo v takozvani "Jugoslaviji" toliko nesreč in nezadovoljstva? Samo zato, ker je eden, narod hotel, da bi vsi ostali narodi mislili in čutili tako, kot je mislil in čutil srbski narod. Hoteli so bili varuh Slovencev in Hrvatov, pa so to varuštu izrabljali tako, da je bogat jug, — Beograd, na bešaško palico pa so bili obsojeni Slovenci in Hrvati.

Naš nacionalizem, slovensko državno gibanje, je daleč proč od takega zgrešenega stališča. Izkušnja nas uči, da bomo ostali večni berači in revze, če nam bo do drugi gospodarili. Milijarde, ki so desetletja tekle iz Slovenije v beograjsko centralo, se niso nikdar vracači. Doživljali smo celo to, da so osporavali naš narodni obstoj. Srbi so hoteli, da bi bili neko nazionično pleme na severu, za katerega se ne spača prav nič skrbeti.

Kralj Aleksander, kateremu neki tako zvani Slovenci pojo hvalnje, je bil celo pripravljen izročiti Slovence v Hrvate tujcem, samo da bi urensčili svoj sen — Veliko Srbijo — na škodo Slovencev in Hrvatov seveda.

Slovensko državno gibanje pradi na osnovah preteklosti in gleda z zaupanjem v bodočnost. Gradi na krščanskem svetovnem nazornem. Podlaga mu je krščanska ljubezen in pravčnost. Nič tujega nočemo, ničesar kar je našega, t.j. slovenskega si ne damo vzeti. Ljubimo vero naših očetov in

mater, nad vse draga nam je materna beseda. Slovenska kultura, katero so nam posredovali naši narodni velikani, pesniki in pisatelji, nam je zaklad, katerega si ne pustimo vzet.

Slovenska zemlja, naša močna s krovjo naših prednikov, je bogata dovolj, da nam zagotovi gospodarski, socialni in kulturni razmah. v... neodvisni slovenski državi.

Ne Jugoslavija, ampak svobodna Slovenija, to je temelj, ki nani da zagona, da delajo, žrtvujemo in svetu dopovedujemo, kaj Slovenci hočemo!

Zgredčno je stališča narodne ljubezni, če se posamezniki, ki danes, hvala Bogu, ne predstavljajo več večine naroda, klanjajo raznimi bivšimi monarhističnimi veličinam in tem na ljubo, in morda tudi svojemu egocizmu na ljubo tajijo pred svetom celo svoj strankarski program ter povdorajo, da je slovenska rešitev nekje na jugu. Če bi imeli kak več praktičnega smisla za razvoj dogodkov, bi se preje vprašali, kaj misijo naši sedje Hrvati. Tako pa gredo preko Zagreba v Beograd. Z nasiljem nad Hrvati pa se ta most med Slovenci in Beogradom ne bo dal več zvariti! Tem bolj, ker ga večina Slovencev tudi več noče. Zgodovina uči! Slovence kot narod jih je iznuelia. Nekateri Slovenske politike, ke pa še žal ne!

Bodimo ponosni, da imamo zdrave temelje našemu delu! Naša prav nič več ne ovira pri tem delu! Niti ne lastne tezave, še manj pa neuvidevno in čut "majnivrednosti" dela slovenskih politikov. Trpljenje Slovencev v preteklosti in sedanjosti nam daje upanje, da bomo enkrat prekrali Golgota — naš narodni Velik petek in srečno dočakali jutro slovenske Velike noči! Marija Pomagaj na Bregzjah, ki je danes po besedah nekdanjega vodnika Slovencev — Dr. Korošča-edina vodnika Slovencev, naj nam izprosi kmalu veliki dan našega narodnega vstajenja v svobodni slovenski državi!

Slovensko državno gibanje pradi na osnovah preteklosti in gleda z zaupanjem v bodočnost. Gradi na krščanskem svetovnem nazornem. Podlaga mu je krščanska ljubezen in pravčnost. Nič tujega nočemo, ničesar kar je našega, t.j. slovenskega si ne damo vzeti. Ljubimo vero naših očetov in

Mirko Geratič

Prešernove nagrade

Tudi letos so podelili v Ljubljani Prešernove nagrade najboljšim kulturnim in javnim delavcem. Nagrade so prejeli: Miško Kranjec za knjigo "Mesec je doma v Vladovici", zbirka črtic in novel; dr. Danilo Lokar za zbirko novel "Sodnji dan na vasi"; Slavko Pengov za fresko "Zgodovina Slovencev" v poslopju Ljubljanske skupščine v Ljubljani; Zdenko Kalin in Pavel Putrih za plastiko v istem poslopu; Lado Korošec za pevski vlogi Sancha Panse in Don Pasquala; Anton Hudarin za dirigentsko in glasbeno vzgojo pri delavskih godbi v Trbovljah; Milena Zakrajšek za vlogo babice Evgenie v Cassanova komediji "Drevesa umirajo stoje"; Stane Sever za vlogo Alekseja Gornika v Kanjarjevi komediji "Za narodov blagor"; inž. Branko Simčič in so-delavec za stavbo Gospodarskega razstavišča v Ljubljani.

Zgodovina slovenske književnosti v nemščini

Pod naslovom "Geschichte der slowenischen Literatur" je izšla v Berlinu 364 strani obsegajoča knjiga, ki je je spisal vsečuliški profesor dr. Anton Slodnjak, založila pa založba Walter de Gruyter & Co. Nemška izdaja zgodovine

Nastop slovenske liste na tržaškem vseučilišču

Letos se je volitve v študentovski svet tržaškega vseučilišča prvič priglasila slovenska lista "Adria". Njen pojaven je naletel na ogorčeno nasprotovanje italijskih krogov, ki so v njem videli nevarnost za italijsko univerzo in so deluje po svojih zastopnikih, preje po preč. C.B. Lanphieru, sedaj po vodji Katoliškega informacijskega centra preč. g. F.W. Stoneu, C.S.P. pri posebnem odboru, ki daje Canadian Broadcasting Corporation nasvetne glede verskih programov na radiju in televiziji.

Pokojnik si je v kratkem pridobil veliko prijateljev, ki so redno poslušali njegove oddaje preko ontarijskih mej in tudi izven katoliških vrst. Pred leti se je ravn lotil njegovih glasnik in je izgubil dar govora. Po večkratnih operacijah je obstajalo upanje, da bo zopet lahko govoril, toda med tem ga je Bog poklical k sebi po plačilo. S svojim pozitivnim nastopom in strpnostjo, ki pa ni nikoli zbrisala jasnosti v načelih, je gotovo veliko prispel do preč. Rudolf Marinko je sprejel 17. februarja skupino tujih čanikarjev, ki so se mudili v Sloveniji kot gostje republike vlade. Na tiskovni konferenci, ki je sledila, se je dotaknil tudi italijsko jugoslovanskih odnosa. Popolno in upravičeno je povedal, da se italijsko jugoslovansko gospodarsko sodelovanje odlično razvija in da ina od tega korist tudi slovensko gospodarstvo. Ko pa je prešel na manjšinsko vprašanje, je dejal, da "slovenska manjšina ne srečuje problemov, ki bi obratili nase pozornost jugoslovenskih oblasti". To se je zgodilo prav v dneh, ko so "neznani strelci" onečastili po tržaški okolici slovenske spomenike, ko so krožili po Trstu letaki, ki napovedujejo, da bo teka križi v primeru uvedbe dvojezičnosti, itd. Marinkov izjav seveda ni objavil noben slovenski list.

Kako ščiti Jugoslavijo slovensko manjšino v Trstu?

Predsednik republike Slovenije Miha Marinko je sprejel 17. februarja skupino tujih čanikarjev, ki so se mudili v Sloveniji kot gostje republike vlade. Na tiskovni konferenci, ki je sledila, se je dotaknil tudi italijsko jugoslovanskih odnosa. Popolno in upravičeno je povedal, da se italijsko jugoslovansko gospodarsko sodelovanje odlično razvija in da ina od tega korist tudi slovensko gospodarstvo. Ko pa je prešel na manjšinsko vprašanje, je dejal, da "slovenska manjšina ne srečuje problemov, ki bi obratili nase pozornost jugoslovenskih oblasti". To se je zgodilo prav v dneh, ko so "neznani strelci" onečastili po tržaški okolici slovenske spomenike, ko so krožili po Trstu letaki, ki napovedujejo, da bo teka križi v primeru uvedbe dvojezičnosti, itd. Marinkov izjav seveda ni objavil noben slovenski list.

Proslava slovaške samostojnosti v Toronту

Slovaki v Torontu so proslavili dvajseto obletnico razslavitev samostojne slovaške države z lepo proslavo v nedeljo, 15. marca. Naslova polna dvorana je pozorno spremljala celotni program, ki je sestojal iz recitacij, pesmi, plesov in govorov. Proslave so se udeležili zastopniki mestne uprave, zastopniki provincialne in federalne vlade ter zastopniki opozicije ter seveda zastopniki drugih narodnostnih skupin v Torontu. Slavnostni govornik je bil dr. Jožef Kirschbaum, s svojim petjem pa je proslavo zelo dvignil priznani slovaški pevec Rudolf Veliko navdušenje je povzročila skupna izjava dveh glavnih slovaških političnih sil, ki sta doslej delovali ločeno, Slovaškega Narodnega Sveta v Zamejstvu in Slovaškega Osvobodilnega Odbora, ki bosta odslej združila svoje sile.

Zadnje dni februarja je zborovalo nad 1600 delegatov, namestnikov in gostov na letnem občnem zboru ontarijske lige kreditnih zvez v Royal York Hotelu v Torontu.

Prva dva dneva sta bila posvečena v glavnem študiju posebnih nalog, ki jih v okvirju kreditnih zvez opravljajo poedini odbori. V petek dopoldne in v soboto pa je potekal redni občni zbor, ki je med drugim odobril gradnjo novega poslopja za ligo in izvolil v odbor dosedanja ravnatelje. Ko je dosedanja predsednik g. A.S. Dappleish iz Hamiltona, ki je vodil Ligo zadnjih osem let, sporočil delegatom, da ne namerava več kandidirati za predsednika, so mu delegati izkazali posebno čast s trikratnimi stojecimi ovacijami. Ravnatelji so izvolili za novega predsednika g. L.R. Bella iz Windsorja, pri posebnem odboru, ki daje Canadian Broadcasting Corporation nasvetne glede verskih programov na radiju in televiziji.

Sporazum o Cipru in mali narodi

Pod gornjim naslovom je AD dne 4. marta prinesla članek, ki se takole zaključuje:

"Ciprski slučaj nam ponovno pove nazorno, kako velik je prepad med idealom o samoodločitvi narodov in dejanskim uresničenjem tega ideala. Slučaj pove jasno, da samo veliki narodi lahko hodijo po ravni poti do narodne samostojnosti. Mali narodi se na to pravice zastonj sklicujejo, aki ni trenutni međunarodni položaj na njihovi strani. Ako je njihova narodna neodvisnost postavljena na dnevni red zgodovinskega razvoja, potem o njej odločujejo drugi in ne mali narodi sami. Proti takim usodi se morejo boriti z uspehom samo v tem slučaju, aki nastopajo strnjeni s svojimi sošči. Po tej poti pa ravno nočejo hodi in v tem obstoji tragika njihovega narodnega obstoja. Tudi ciprski slučaj jih ne bo pripravil k pamet. Niso še tako daleč dozoreli, da bi se osvobodili raznih političnih fantazij, ki jih preko demagogije vodijo v katastrofe".

Ni treba dokazovati, kam pesaco moli. Zahteva po narodni samoodločbi je dolochim slovenskim krogom še vedno plod nezrele fantazije in demagogije. Ti krogi še vedno živijo v iluziji, da je za male narode, torej tudi za Slovence, Hrvate, Slovake itd. še vedno najbolje, če se otresejo te "fantazije" in geslo o narodni samoodločbi in samovladji pokopljenju med staro šaro. Naslonijo naj se na sosednje večje narode, da bodo tako bolje zavarovani njihovi narodni interesi.

Res, čudovita logika, vredna, da dobi pisec najvišje dvorno odlikovanje! Borba malih, doslej tlačenih narodov: v Evropi, Afriki, Aziji in drugod nam vzbuja le občudovanje, ne pa pomilovanje. Ti narodi gotovo vedo, kaj pomeni narodna svoboda in bodočnost, dasiravno še nimajo prav vseh pogovov za uspešni državni razvoj. Toda vero imajo v dočnosti in zaupanje v svoje sile. Zato se ne puste več komandirati po vladah iz Evrope in se hočejo vladati sami. Gotovo je, da bo še trnjeva pot do popolne narodne osvoboditve, a dosegli jo bodo. Ves razvoj gre v to smer, le del slovenskih politikov o tem ne mara slišati, ampak sanja še o časih, ko bodo spet romali v Beograd in izlali pete onim, ki so Slovence in Hrvate le gospodarsko izjemali

M.G.

PROSIMO PORAVNAJTE NAROČNINO!

Dr. Kuharjeva knjiga

Pred nekaj meseci je umrl dr. Alojzij Kuhar. Med njegovo zaposlobo je tudi pomembna razprava o slovenski zgodovini v zgodnjem srednjem veku: *The Conversion of the Slovenes and the German-Slav Ethnic Boundary in the Eastern Alps*. Delo predstavlja izvirno analizo relativno malo preštudiranih problemov

slovenske zgodovine. Prav tako pomeni tudi neprecenljiv doprinos k boljšemu poznavanju Slovencev v međunarodnem svetu.

STUDIA SLOVENICA namerava izdati omenjeno razpravo v knjižni obliki. Leta dni pred svojo smrtjo je pokojni Dr. Kuhar sam pristal na to idejo in povedal nekaj misli in navodil, kako pripraviti tekst za izdajo. Najlepša počastitev spomina dragega pokojnika bi bila publikacija njegovega dela vsaj za prvo obletino njene prezzočnosti.

Iskrena prošnja vsem Slovencem, znancem in prijateljem dr. Kuharja za denarne prispevke, ki bi omogočili takojšnjo oddajo rokopisa v tisk. Vsak prispevek v znesku pet dolarjev (\$5.-) ali več pomeni obenem tudi prednaročno knjige. S hitro finančno pomočjo bi bila ta akcija že sedaj omogočena.

Studio Slovenica
P.O. Box 4531
Washington 17, D.C.

G. Peter Karadžorđević na obisku

srbske naselbine

Chicago. — V naši srbski naselini je bilo koncem februarja precej živahnih. Obisk tridnevnega kralja generalske klike je vzbudil mnogo debat in zanimanja. Na banketu, ki so ga priredili njemu

IZ SLOVENIJE

• NA PORODNIŠKI KLINIKI

v Ljubljani posredujejo zadnje čase dajkom direkten potek operacij po televiziji. To je prvi primer porabe televizije v zdravstveno poučne namene v Jugoslaviji. Televizijskim oddajam na prisostvuje samo bodoči zdravniki ampak tudi gojenske babiške šole. Televizijski prenos bo v veliko pomoč pri študiju, ker je število medicincev na ljubljanski univerzi takoj naraslo, da je bilo nemogoče, da bi mogli vse opazovati operacije. Televizijski prenos ima tudi to prednost, da omogoča rabo operacijske dvoran izkušno temu namen.

Celotno aparatu, ki je stala 4 milijone dinarjev, je izdelala Industrija za elektrovezje v Ljubljani.

• MLADEMU ZNANSTVENIKU

dr. inž. Gregorcu, ki deluje na metalurškem institutu v Ljubljani, se je kot prevemu posrečilo odkriti postopek za predelovanje lignita v polkok. Preje je prevladovalo mnenje, da razpade lignit po suhi destilaciji v prah. Znanstveniki metalurškega instituta pa so ugotovili, da je možno na določeno količino vlage posušeni lignit pod določenimi pogoji destilirati v včelinjki pečeh in da je proizvod trden kockasti polkok. Pridobivanje koksa iz lignita pomeni pravo revolucijo v gospodarstvu in industriji, ker omogoča surovinsko osamosvojitev v proizvodnji surovega železa in jekla deželam, ki imajo železno rudo in lignit, ne pa kvalitetnejšo premoga.

• TOVARNA ELEKTROTEHNIČNIH IN FINOMEHANSKIH IZDELKOV "ISKRA"

iz Kranja zaposluje 3.500 delavcev in proizvaja okrog 100 raznih izdelkov v 1398 izdelovalnih linij. Lani so izdelali v Iskri selenskih usmernikov v skupni zmogljivosti 3.4 megawattov, letošnja proizvodnja pa bo zastonila skoraj vsem domaćim potrebam ter hkrati okrepila iz-

resnično dejstvo, da nima prav nobenih tal med Slovenci in Hrvati.

V času njegovega bivanja v Chicagu ga ni obiskal nobeden vidnejših Slovencev, toda slvi se, da so ga obiskala pred kratkim v Clevelandu nekatere vodilne osebnosti slov. emigracije. Po mnenju tega poročevalca je na omenjenih gospodilih, da pojasnilo, če so ta obisk napravili pod vidikom, da držijo stike z enim izmed srbskih politikov, ali pa so se sli poklonili Petru kot pretendentu na "jugoslovenski tron".

V prvem primeru je bil tak obisk opravičljiv, morda celo koristen, ker stvarna politika zahteva kontakte tudi z ljudmi, s katerimi se ne strinjam v vseh točkah, — toda v drugem primeru bi bil njihov obisk milo rečeno izdajstvo nad Slovencem, med katerimi so Karadžorđevići v slabem spominu; knutu in batine še kiso pozabljene? Razne Petrove izjave in grezje pa ražejo, da se nini je preteklosti nicesar naučil.

Rodoljub iz Čikaga

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu.

Za SNZ, predsednik: Dr. A. Kuk.
Za uredniški odbor: Dr. R. Čujo.

Tehnična stran in oglasi: V. Mauko.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 3.-\$, za Argentino 20., za Brazilijo 50 kruzeirov, za Anglijo 15 šilingov, za Avstrijo 30 šilingov, za Italijo in Trst 600.- lir, za Francijo 500.- frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi Slovenske poti.

Za podpisane članke odgovarja pisanec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljnjem uredništva in izdajatelja.

KNJIGE IN REVIE

TUJE MNENJE O SLOVENSKI ZNANSTVENI PUBLIKACIJI

Ugledni in po vsem svetu znani časopis DIE FARBE, ki obravnava vprašanja znanosti o barvah, je v lanki novembarski številki priobčil laskivo oceno knjige Mirslove Adlešič: Svet svetlobe in barv. Pod oceno je podprt prof. dr. inž. Manfred Richter, največji strokovnjak, ki se bori za vsebnost. Prevod njegove ocene pa je tak:

"Človek kar ostrmi, ko vzame v roko zajetno knjigo: strokovno delo o vseh možnih vprašanjih optike, svetlobe in barv v jeziku, ki ga govori razmeroma majhen narod (1.8 milijona) na jugovzhodu Evrope! In kakšna knjiga, kakšna pestrost posredovane snovi, kakšna skrbna in didaktično spretna izbira slik! In najprenesljivejše: domala v vsej knjigi nobenih obrazev, čeprav delo obsežno razpravlja o nihanju, lomu, uklonu, interferenci, fotometriji, kvantni teoriji in elektronski mikroskopi. Z veliko prizadovnostjo je v drugem delu zbrano vse, kar je moč danes povedati o barvah: nizja in višja barvna metrika v splošnem, trikromazija, sestav normskih valen, barvni diagram, barvno telo, norme barvne svetlobe, merjenje barv, aditivno in subtraktivno mešanje barv, barvni sestavi, pa tudi barvna simbolika, barvna harmonija, da, celo vprašanje barvne klime in barvnih piramidtestov (psihološka preiskava osebnosti) so zelo obširno orisana. Avtor je, kot vse kaže, izredno pridnosten in s polnim razumevanjem predelal dosegljivo literaturo in rezultat tega dela v spretni obliki znova prenesel na papir. Tu srečamo vsa pomembna imena učenjakov s področja optike in nauka o barvah, mnoge osebnosti so nam predstavljene tudi v slikah. Seznam literature iz katere je avtor črpal, obsegajo približno 150 del. Pri vajjanju literature je avtor preizdal ali pa so mu zdeli malo pomem-

in jim skušali onemogočiti tudi narodni, kulturni in socialni razvoj.

Narodna zamoodločba ni le zlogaj fraza, ampak je sila, ki dviga srca k dejavnosti. Časi kolonializma, tlačenja malih narodov, bodo šli v zaton, doslej tlačeni narodi bodo sami imeli besedo!

M.G.

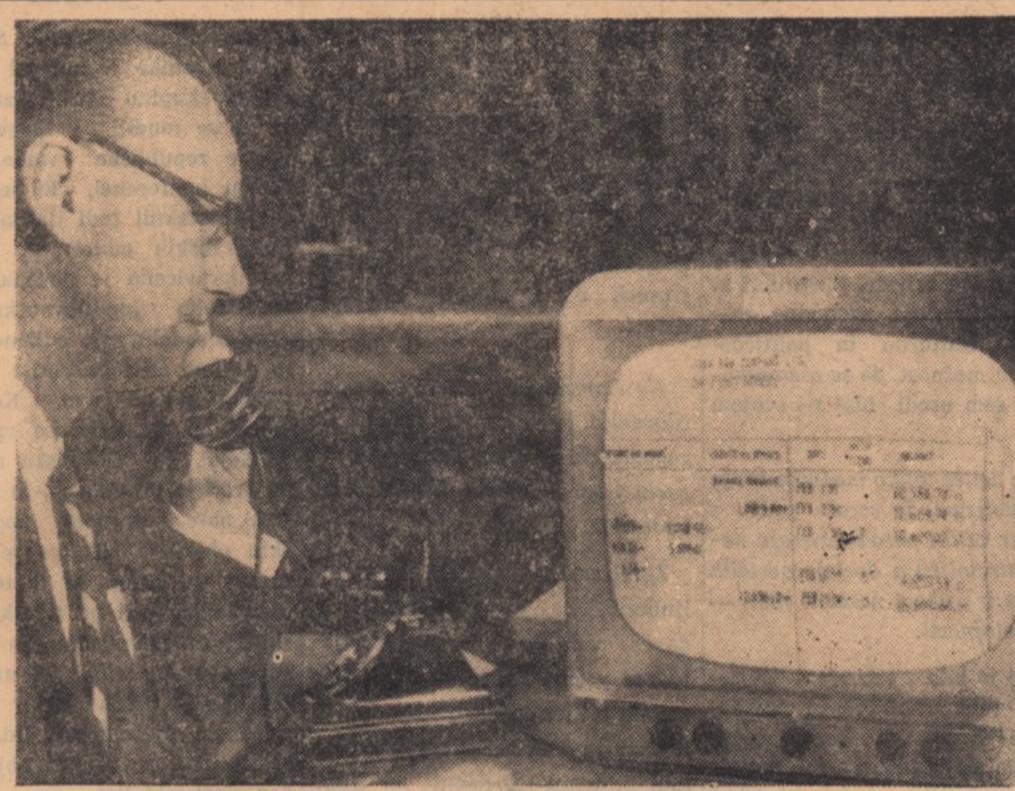
..SLOVENSKA DRŽAVA"

pričujoča slovenska izdaja". *Slovakia, An Outline of Slovakia's Struggle for Independence*, by Joseph M. Kirschbaum, LL.D., Ph.D., založila Kanadska Slovaška Liga v Torontu za dvajsetletnico razglasitve slovaške samostojnosti, Toronto 1959, 24 str.

Za dvajseto obletnico razglasitve slovaške republike je izdala Kanadska Slovaška Liga v Torontu majhno knjižico pod gornjim naslovom, ki jo je napisal eden soustvarjalcev slovaške države, njen diplomat in sedaj profesor na vseučiliščih v Montrealu in Toronto dr. Joseph Kirschbaum. V njem podaje v kratkih obrisih

slovaško borbo za lastno državo in njenost ostvaritev ter pobira razne predstoke, ki so jih ustvarili v mednarodnem svetu Slovakin in njihovi samostojnosti nenaklonjeni elementi.

Living in a New Country. A study on the integration of immigrants into the life of their new country, by Tenis C. Van Koeten, 157 str. Guardian Publishing Co. Ltd. v Hamiltonu je izdalo nizozemskega pastorse, ki deluje med novopriveljenci iz Nizozemske v Hamiltonu, v katerem obravnava v osmih poglavjih probleme, ki jih novonaseljenec sreča v svojem življenju in na katere mora najti odgovor.

TELEVIZIJA POMAGA V BANKI

Dr. Kuharjeva knjiga

Pred nekaj meseci je umrl dr. Alojzij Kuhar. Med njegovo zaposlobo je tudi pomembna razprava o slovenski zgodovini v zgodnjem srednjem veku: *The Conversion of the Slovenes and the German-Slav Ethnic Boundary in the Eastern Alps*.

STUDIA SLOVENICA namerava izdati omenjeno razpravo v knjižni obliki. Leta dni pred svojo smrtjo je pokojni Dr. Kuhar sam pristal na to idejo in povedal nekaj misli in navodil, kako pripraviti tekst za izdajo. Najlepša počastitev spomina dragega pokojnika bi bila publikacija njegovega dela vsaj za prvo obletino njene prezzočnosti.

Iskrena prošnja vsem Slovencem, znancem in prijateljem dr. Kuharja za denarne prispevke, ki bi omogočili takojšnjo oddajo rokopisa v tisk. Vsak prispevek v znesku pet dolarjev (\$5.-) ali več pomeni obenem tudi prednaročno knjige. S hitro finančno pomočjo bi bila ta akcija že sedaj omogočena.

Studio Slovenica
P.O. Box 4531
Washington 17, D.C.

G. Peter Karadžorđević na obisku

srbske naselbine

Chicago. — V naši srbski naselini je bilo koncem februarja precej živahnih. Obisk tridnevnega kralja generalske klike je vzbudil mnogo debat in zanimanja. Na banketu, ki so ga priredili njemu

Penmans

SPODNJE HLAČE, — JOPICE

—T-MAJICE ZA MOŠKE

Atletske jopice brez rokavov, s spodnjimi hlačami z elastičnim pasom.

T-majice z začetnim nylon ovratnikom. Odlično spodnje perilo (hlačke) z elastičnim pasom.

LAJKO SPONDRNE PERILO

Žačiščite vaše boljše oblike proti potenju

—pomagajte si ostati hladen in prijeten. Dobite v vseh popularnih stilih.

MED SLOVENCI

RABLJENE IN NOVE AVTOMOBILE

dobite pod najugodnejšimi pogoji pri

V. & M. MOTORS
363 QUEEN STREET WEST, TORONTO

Edino slovensko podjetje v Toronto za nakup in prodajo avtomobilov

Kličite EM. 8-6540 — Vinko Mike

Toronto

• G. Ted Kramolc je razstavljal svoja slikarska dela od 14. do 26. marca t.l. v "Picture loan society" no 3. Charles St. West. Toronto. Uspehi slovenskega umetnika g. Kramolca tudi nas veselijo in mu k istim izrekamo tudi naše čestitke.

• The Bruckner Society of America je počastila dirigenta York Concert Society v Torontu dr. Heinza UNGERA iz Willowdale ne samo, da ga je izbrala za člena družbe, marveč mu je podelila tudi Mahlerjevo svinjeto, delo kiparja Julija Kilenyia, za širjenje poznanja Mahlerjevih skladb v Kanadi. Svinjeto so mu podarili ob prilici prvega koncerta letosne sezone v Massey Hall 25. februarja, ko so igrali prvič v Kanadi Simfonijo št. 5 Gustava Mahlerja.

Chicago

• Spremembe pri fari sv. Štefana. Premeščen je bil preč.g. Mark Hochenar na faro sv. Janeza Viajea v 3. Charles St. West. Toronto. Uspehi slovenskega umetnika g. Kramolca tudi nas veselijo in mu k istim izrekamo tudi naše čestitke.

• Iz farnega življenja. Finančno poročilo za leto 1958 priča tudi kratko poročilo o duhovnem stanju faranov. Sv. obhajil je bilo prejetih 52,800, prvo obhajilo je prejelo 55 otrok, birmanah je bilo 179, krščenih 69, poročilo se je 20 parov, v večnost pa je odšlo 45 faranov.

• Novi odbor Slovenskega radijskega kluba. V novem obdoru za leto 1959 so slediči: predsednik dr. Ludvik Leskovar, podpredsednica Pavilna Vipotnik, tajnica Mary Foyes-Lavretig, Irena Sedla-

ček, zapisnikarica, Alma Helder, blagajnjarka, in Stefan Čander. V nadzornem odboru so: Gizela Oepek, Corinne Leskovar, Joseph Osterman Sr., Ann Sykovski, Stephanie Osterman, John Nahtigal jr., Roza Possedi, Alojz Grašč, Frank Hribar; v razsodišču so: Ursula Kerzisnik, Otmar Tašner, John Gottlieb.

• Slovenski radijski festival bo letos na belo nedeljo dne 5. aprila v Wozniak dvoranu na Blue Island Avenue. Ob 3. pop. bo kulturni program, zvezcer pa pies. Tudi letos bo podeljeno slovensko odlikovanje za slovenstvo zaslužni osebi v Chicago, Napolimo tudi tokrat dvorano!

• Dr. Štefan Falež v Chicagu. Ravnatelj International Catholic Travel and Tourist Service v Rimu, dr. Štefan Falež, se je na svojem organizacijskem potovanju ustavil tudi za nekaj dni v Chicagu ter obiskal svoje prijatelje.

• Sinčka se dobili. Vile Rojencice so se oglašila v družini našega naročnika g. Janka in Ivanke Burjek na 1848 W. 23rd Str. ter jima podarile sina prvorjenca. Naše iskrene čestitke srečnim staršema, prav tako tudi staremu očetu g. Velbuš v sorodstvu.

• Bivši kralj Peter Karadjordjevič v Chicagu. Na svoji turneji po Ameriki se je mož ustavil tudi v Chicagu. Njegov obisk med Slovenci v Chicagu ni združil skor nobene pozornosti. Za Slovence Peter Karadjordjevič več ne pomeni nič. Njegovo ime kot nekaj dnevnih lutkarskih kraljev v Boogradu je šlo že v zgodovino. Bodočnosti več ne pripada!

(protniki krstili "Slovensko deklaracijo" Slovenske ljudske stranke, sestavljeno po dr. Korošcu z dne 30. decembra 1932. V njih se zahteva, da se da slovenskemu narodu v Jugoslaviji taka samostojnost, katera bo privlačila Slovence izpod tuje oblasti v Italiji, Avstriji in Madžarski. V ta namen je potrebna narodna samobitnost, ime in zastava, finančna samostojnost, politična in kulturna svoboda ter korenita socialna zakonodaja. Da se to doseže, morajo Slovenci, Hrvatje in Srbi s svobodno pogodba na demokratični podlagi osnovati državo enakopravnih enot, katerih ena bodi Slovenija. Deklaracija ne omanja izrečeno federalistično smer. Kljub temu, da deklaracija ostaja na stališču Jugoslavije, je vlada začela s preganjanjem "punktas", interniranec so bili dr. Korošec in drugi voditelji SLS, vprizorjen je bil "šenčurski proces". Pritisk oblasti pa je povzročil samo to, da je šla mladina še bolj v radikalizem, v vrstah akademskoga in srednješolskega katoliškega dijaštva je bila izrečena zahteva po slovenski državi. "Svobodomni" književnik Josip Vidmar je tedaj v knjižici "Kulturni problem slovenstva" izjavil, da so samo katoliški krogi ostali zvesti slovenski ideji.

9. oktobra 1934. so revol-

verski strelji že drugič usodno

Cleveland

• Po poročilih iz domovje sta pred kratkim preminula oče in mati ge dr. Rele Zadnikar. Iskreno sožalje!

V CLEVELANDU MORETE DOBITI KNJIGO

pri našednjih naslovih:

POTNIŠKA PISARNA BLED

BLED TRAVEL SERVICE

6113 St. Clair Ave.

KNJIGARNA FAMILIA

POLEG CERKVE SV. VIDA

POTNIŠKA PISARNA MIHELIN

3956 St. Clair Ave.

MERVAR'S MUSIC MART

St. Clair Ave.

POTNIŠKA PISARNA AVGUST

KOLANDER

KOLANDER TRAVEL BUREAU

6419 St. Clair Ave.

MARY LINDA BEAUTY SALON

4 SHORT STREET RU. 2-3400

(Eglinton in Dufferin)

Mrs. S. GLAC

Obišcite restavracijo

na 1115. Bay Str. Toronto.
(pod Bloorom)

WA. 3-7021

ČESEN JE DOBER ZA VAS

Vprašajte vašega zdravnika—Vprašajte vašega drogista
Vsa leto več in več ljudi jemlje Adams Pearles da si tako
pridobi dobrodejnosti česna. Stoletja so miljoni mož in žena
uporabljali česen kot zdravilno mero v prepričaju o njegovi
moči zdravljenja in uspešnem dajanju moči.

Česen je naravno preventivno sredstvo in ko pride v telo
prečre tekočino in stanicje in s svojo preventivno silo uniči
bacile.

Česen se zdi zelo uspešen v preprečevanju prehlad in grine.
Vsled njegove preventive in protištejske lastnosti, česen
pogama pri blaženju astme in bronhitis. Ublažuje trd kašel z
odsuščanjem in odstranjuje debele dušeče sluzi v vam pusti
svobočje in lažje dihati. Česen vsebuje preventivno lastnost,
ki preprečuje in uniči bacile gnilobe kar na ta način
drži krvni obtok prost nečistoče in v dobrém stanju, ter odstrani
iz vašega telesa artritična in revmatična nastrojenja.

Adams Garlic Pearles so majhne želatinaste kapsule, ki vsebujejo potrebno olje iz česna in najčistejši obliki, moči in sposobnosti, a so brez vonja in okusa in tisoči vijhov uporabljajočih
ebale do obale, so cenili to dobro naravno zdravilo vsled dragocenih robov, ki so jih bili deležni. Adams Garlic Pearles jamčijo
dobrobit tudi vam, ali pa vam bo denar povrnjen.

Oskrite si zavitek Adams Garlic Pearles pri vašem drogistu
še danes in videli boste, kako vam bodo koristile. Vi boste
zadovoljni, če si jih oskrbite.

BREZ VONJA — BREZ OKUSA — V OBLIKU KAPSUL

Najlepše domače in svetovne povedi objavlja
slovenski ilustrirani mesečnik

POVEST

24 strani velikega formata — Do dvanajst zaključenih povedi
v vsaki številki — Popularen roman v nadaljevanjih.

Na željo pošljemo mesečnik brezplačno na ogled!

Letna naročnina znaša samo \$5.00

Naslov za naročilo:

POVEST

P.O. Box 730, Brandon, Manitoba, Canada

CARL VIPAVEC

SLOVENSKI ODVETNIK
IN NOTAR

278 Bathurst St., Room 4, Toronto, Ont. — EMpire 4-4004

med Nemce, Italijane in Madžare. Okupatorji so zatrljali zadnjo sled dejanske domače obslasti. Nacizem je že začel izvajati svoje načrte, po katerih naj bi se Slovenija germanizirala, Slovenci pa preseili v neki "Neukrain" v Sibiriji.

V največji stiski slovenskega naroda je začela Komunistična stranka Slovenije domačo vojsko, odklanjajoč vsako tako zvezo z ostalimi odporniškimi gibanji, ki bi tem gibanjem ohranila avtonomijo in bi jih ne podvrgla kontroli komunistov. Po žal predlogih pogajanjih so si nekomunistične stranke v izjavi 29. oktobra 1944. jasno formulirale slovenski program v času najhujšega gestapovskega nasilства in ustanovile Narodni odbor za Slovenijo kot vrhovno narodno oblast. Izjava 29. oktobra 1944. predstavlja doslej najjasnejše izdelan in od vseh demokratičnih strank priznan program. Slovenski narodno-politični program: "Na temelju etnične samobnosti slovenskega naroda in na temelju narodnostnega načela zahteva:

1. Državno-pravno združitev vsega slovenskega narodnega ozemlja v Zedinjenju Sloveniju, ko mora biti v geografskem, gospodarskem, prometnem in strateškem oziru tako zaokrožena celota, da bosta zavarovana nemoteni narodni in gospodarski obstoj in razvoj slovenskega naroda;

2. Federativno, na demokratični podlagi in socialno pravično urejeno kraljevino Jugoslavijo pod vladarsko hišo Karadjordjevičev, katere sestavni del je tudi narodna država Zedinjena Slovenija;

3. Tako federativno državo, da bodo narodne države kot sestavni del imele tako stvarno področje, da bo izvrševala osrednja Zvezna oblast le tiste naloge in le tiste prerogative, ki so ji z zvezno ustavo izrečeno priznane in izvete iz pristojnosti oblasti narodnih držav. Zvezno ustavo Jugoslovanske države sprejme ustavodajna skupščina na posameznih narodnih držav tak, da glasuje zanj kvalificirana večina zakonitih zastopnikov iz vsake države."

Z uveljavljanjem teh narodnih zahtev ustanovljeni Na-

poslegli v usodo jugoslavansko države. Po umoru kralja Aleksandra v Marseillu je bila država na tem, da razpadne. V novo vlado Stojadinoviča, ki je po majskih volitvah leta 1935. dobila nalog od kneza regenta Pavla, da pomiri nasprotje med vlado in opozicijo, je vstopil kot notranji minister dr. Anton Korošec, ki se je posebej prizadeval za sporazum s Hrvatimi. V volitvah decembra 1938. so Hrvatje kakor tudi Slovenci dokazali strnjenost svojih vrst. Nova vlada Dragiša Cvetkovića je

upoštevana zahtevo Hrvatov politični problem Jugoslavije, je tudi našo domovino zatekla druga svetovna vojska. Ogorčna večina slovenskih vojakov je zagrabila za orožje v upu, da zmaga nad Osjo prima Zedinjeno Slovenijo, nekako sluteč, "da možnost zedinjenja vsega slovenskega ozemlja venci stali naenkrat na fronti zoper Italijane in Nemce", kadar se je izrazil na zadnjem narodno-obrambenem tečaju v Begunjah dr. Korošec. Slovenki vojak je zato do zadnjega vršil svojo dolžnost. Kakor v zasmeh slovenskemu upanju pa je bila domovina razkosana

SLOVENIJA

Javna tribuna

ZAKAJ NAJ NE BI BILI
SLOVENCI

Po južni v severni Ameriki najdemo okoli 400.000 slovenskih naseljev. Nekateri so tukaj že mnogo let, drugi pa so iz domovine le krajši čas. Vsi se v svojih novih okoliščinah takoj začnejo pehati, eden za dolarjem in drugi za pesosom. Kmalu si ustvarijo družine. Nekateri so s seboj prideljali mlajše otroke, ki slovenščino kar dobro obvladajo. Toda na žalost pri mnogih družinah kar naenkrat začne doma z otroci govoriti ali angleško ali špansko, tako da kmalu ti otroci ne vedo niti besedice v slovenskem jeziku. Če vprašaš starše takih otrok, zakaj ne bi učili svoje troke v materskem jeziku, ti odgovorijo, če saj ne rabi, samo da zna tukajšnji jezik, saj nazaj tako nikoli ne bo sel, kaj pa bi tam v revščini.

Tako in podobne izgovore človek sliši iz ust ljudi, ki se drugače širokoustijo, da so se borili enkrat za slovenstvo.

Zakaj tako hitro pozabljajo nato?

Poglejmo naprime Žide, ki so se po stoletja potikali po raznih državah in so njihovi otroci še vedno ostali Judje.

Mnogo takih židovskih mladeničev, ki so se na eden ali drugi način izmagnili drugi svetovni vojni, da v Kanadi ali USA niso bili poklicani pod orožje, so ob

ustanovitvi izraelske države pristovljeno zgrabili za orožje in umrli za živostvo, katerega sta jima zapustila oče in mati.

Kako bi bilo, če bi tudi mi Slovenci tako vzgajali svoje otroke, da bodo ko bo napočil čas, tudi oni šli z nami gradit veliko Slovensko. Kje si sedaj tista slovenska mati, ki si enkrat v mladosti sanjala, da boš nad zibelko svojemu detetu prepevala slovenske pesmi?

Danes v tujini, ko bi mu jih moral še slajše peti, da bi mu bolj ostale v spominu, mu pojese tuje popevke, ki tako čudno zvezijo iz tvojih ust. Redki so slovenski domovi v tujini, ki niso popateni z tujkami, zato Slovenec, kjer vas je večje število v slovenskih naseljih ali pa tudi samo par, daje in poizkuša s slovensko šolo, da se ta naš lepi jezik in zgodovina tega naroda nikdar ne pozabita in da se bomo vedno zavedali, da smo samo Slovenci.

Janez Zargi
Montreal, Canada

NOVICE S KOROŠKE

• Celovec. V začetku letosnjega leta je prosvetno ministerstvo iz Dunaja poslalo na ozemlje Slovenske Koroške tri visoke uradnike, da skupno s koroškimi šol-

niki obišejo vrst šol na dvojezičnem ozemlju in preučijo položaj, ki je nastal po prosuljem ukrepu deželnega glavarja. Vprašanje je, ako je komisija res objektivno poročala prosvetnemu ministerstvu kar je videla in dognala.

• Celovec. "Bund der Windischen", tako se imenuje zveza narodnih odpadnikov na Koroškem, je takoj po odhodu komisije, ki je obiskala dvojezično ozemlje na Koroškem oz. njih šole, priredila na Dunaju tiskovno konferenco, da pokaže na svoj način svoje zamotane pojme o še bolj zamotani vindišarski teoriji. Zanimivo je, da je predstavnik te vindišarske zveze dr. Valentin Einspieler, bivši Hitler — Jugend vodja in današnji poslanec delne zbornice avstrijske ljudske stranke. Z njim sta bila še Erich Silla (neonacist) in Albin Pečnik, bivši deželnih poslanec.

Danes v tujini, ko bi mu jih moral še slajše peti, da bi mu bolj ostale v spominu, mu pojese tuje popevke, ki tako čudno zvezijo iz tvojih ust. Redki so slovenski domovi v tujini, ki niso popateni z tujkami, zato Slovenec, kjer vas je večje število v slovenskih naseljih ali pa tudi samo par, daje in poizkuša s slovensko šolo, da se ta naš lepi jezik in zgodovina tega naroda nikdar ne pozabita in da se bomo vedno zavedali, da smo samo Slovenci.

Bila je to prava pustna komedija in je jasno pokazala prave namene te organizacije — čimprejšnje ponemčenje Slovenske Koroške.

Zanimivo pa je, da se je ta konferenca vrnila prav v času, ko se je uradna delegacija Južnih Tirolcev pritožila pri vladu na Dunaju, da italijanski šovinisti načrtujejo po obstoječih predpisih,

da sme vložiti v hipotečna posojila samo 25% kapitala. Zdi se, da mnogi člani raje plačujejo večje obresti trgovinam, kadar kupujejo na obroke, kakor pa da bi prišli po posojilo v posojilnicu.

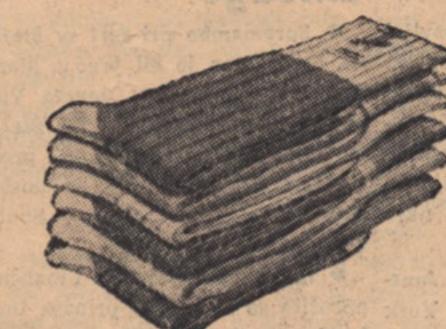
Blagajniško poročilo za 1. 1958 izkazuje \$10.482 dobička, od katerega pa je treba dati 20% v garancijski sklad. Za razdelitev je preostalo \$8.385, katere je občni zbor na predlog ravnateljev razdelil tako, da bodo dobili vlagatelji 4% dividendo na najnižjo mesečno bilancu, izposojevalec pa bo zadruga vrnila 20% v 1. 1958 plačanih obresti. Povračila obresti ne bodo dobili člani, ki imajo hipotečna posojila, ker je njih obrestna mera nižja, in pa oni, ki niso plačali obresti za 1. 1958 do konca decembra 1958. Občni zbor je odobril predlog, da se v prihodnje računajo dividende na podlagi najnižje bilance v vsakem četrletju, kar bo nekoliko razbremenilo delo blagajnika.

Pri volitvah so bili izvoljeni v ravnateljski odbor Viktor Trček in Rudolf Čuješ, v kreditni odbor dr. A. Kuk in v nadzorni odbor dr. P. Urbane ter Jože Levstik.

ZAHTEVATE!

Pennmans
Z NYLONOM OKREPLJENE PETE IN PRSTI
NOGAVICE ZA DELO

TRPEZNEJE KOT KATERE KOLI DRUGE

PENMANSOVE NOGAVICE ZA DELO
Vam nudijo posebno trpežnost posebno ugode posebno vrednost. Slog in debelina za vsako delo—Vaš najboljši kup za vsako ceno.

TUDI SPONJE IN GORNJE PERILO

SLAVNI OD 1868

WS94

Postani

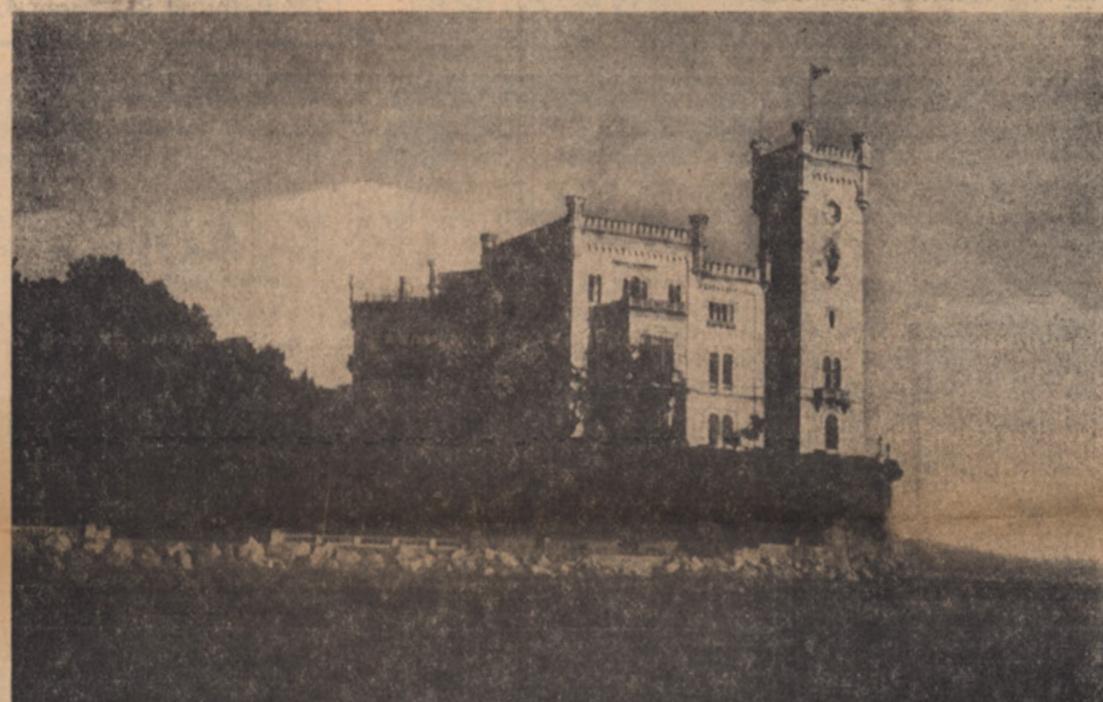
aktivni

član

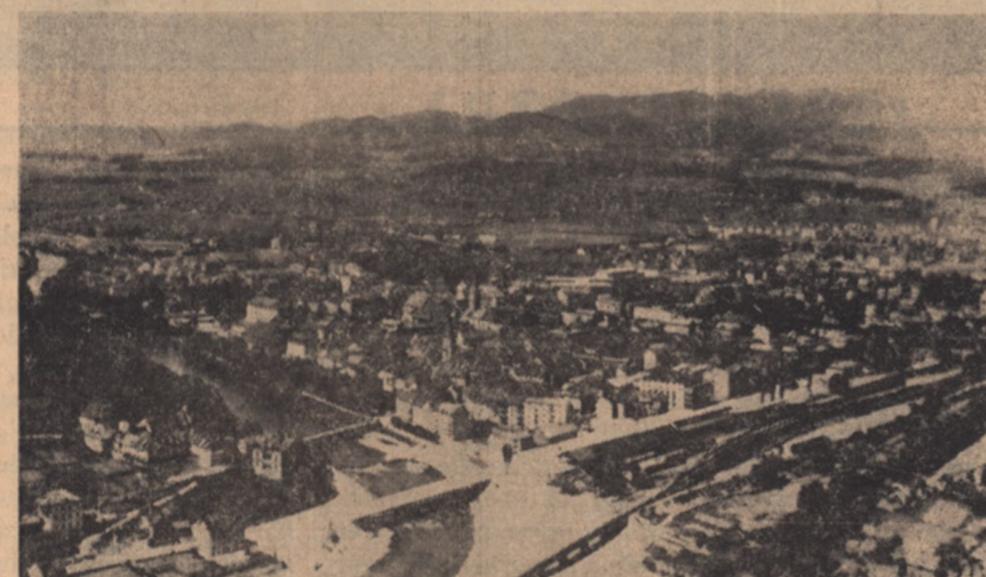
slovenskega

državnega

gibanja!

GRAD MIRAMAR

CELJE

nije in Kanalske doline, namesto na štiri države smo sedaj Slovenci razdeljeni na pet državnih tvorb. Tudi Koroške Angleži in Amerikanci Titovi Jugoslaviji nočejo priznati.

Namesto da bi s spremno politiko po zmagi nad nacizmom in fašizmom dosegli od vseh Zavestnikov priznanje zedinjenja in celostnosti vsega slovenskega teritorija, po krividi Titove zunanje politike italijanske zahtevke in nemške zahtevke v škodo Slovencev krijejo danes vse države izven sovjetskega območja in se ustvarja morda usoden prejedic za mirovno konferenco po tretji svetovni vojski, ki se zdaj neizbežno in po kateri si naši narodni nasprotniki obetajo sedeti med zmagovalci.

Četudi druga svetovna vojska ni prinesla polne rešitve slovenskega vprašanja, z ozirom na ozemeljsko celostnoslovenske države je pa časovni razvoj po letu 1940: prinesel dve za uresničenje slo-

in njej pridružene struje, ki (provizorična) in bi iz Slovenije naredila len novo Alzacio-Lorenzo, zakatero bi se botril romansko-germanski in slovenski svet, namesto da bi na stališču slovenske države.

Druga pozitivna postavka, ki jo je prinesel razvoj dogodkov druge svetovne vojske, je vstop "slovenskega vprašanja" v svetovno politično aktualnost. Ako je bilo zedinjenje slovenskega ozemlja doslej notranje vprašanje Avstrijce in Jugoslavije, oziroma še njunih sosed Italije in Madžarske, je postal z ustanovitvijo Tržaškega teritorija, ki mu je garant Organizacija združenih narodov, svetovno politično zajemljivo. Ker je oстал "tržaški problem" v resnici nerešen, more tudi vprašanje v vsej celoti združene Slovenije kot njegovega bližnjega geografskega zaledja, priti na dnevni red svetovne politike. Samo v mednarodnem okviru je tako odšel naprej iskati rešitve slovenskega vprašanja.

Ne samo domača zgodovinska izkušnja druge svetovne vojske, ampak tudi politična aktualnost sama nas naravnost sili, da jasno izoblikujemo obseg in vsebino slovenske državnega načela. Dokazati moramo velikemu svetu in ga prepričati, da je samo slovenski državni princip politično dovolj trdno in evropsko edino zadovoljivo urejevalno

počelo bližnjemu tržaškemu zaledju kakor tudi prostoru "srednje-evropskega kolodvora", ki ga tvori slovenski prominentni četverokot Trst-Ljubljana-Maribor-Beljak. Ta dokaz meramo doprinesti predvsem takoimenovanemu zalednemu svetu. K temu nasili današnji zaplet dogodkov, ki mnogim daje vtis, da doživljamo predveč tretjega svetovnega spopada med zalednjo demokracijo in sovjetskim komunizmom. Zavedati se moramo, da je Titovska sedaj v zalednem svetu skrajno obugled, tako odpadejo tudi zgodil taktični razlogi za poudarjanje jugoslovanske državne ideje. Njen položaj bi se neprimerno poslabšal v priči, ki bi se armade Titove Jugoslavije borile na strani sovjemu dejanskemu konfliktu, skoga totalitarizma. Zalednemu svetu je treba tudi dovolj jasno predčuti, da je vsaka protislovenska rešitev slovenskega vprašanja le enodnevna

zurpatorja. Pot do njene obnovne v svobodi more voditi samo po državnega naroda dostojnih poteh. Država se ne organizira kot kaka zdravstvena ali sadjarska zadruga,

državna ideja nikdar ne sme degenerirati v monopol kakega političnega klana ali ideološke kapelice. Še posebej se je treba v ostvarjanju slovenske države varovati vsakega protisrbškega in protihrvatskega histerizma in se daleč držati od tragikomicnih metod kake "nezavise države".

Slovenska država, katere nosilec je slovenski politični narod v vsej svoji celosti, je najvišji cilj slovenske politike. V pomladu leta 1848. so slovenski dunajski inteligenčni uzrli vizijo "Kraljestva Slovenije", ko niti vedeli nise za obstoj prve Slovenije — karentanske države. Od kar je ustavna doba v Avstriji omogočila politično delo Slovenev, je misel slovenskega zedinjenja bila pred očmi vseh rodoljubov. Menjalo so se pravne formulacije slovenske zahteve po Zedinjeni Sloveniji. Menjalo se je nje motiviranje v različnih političnih konspiracijah, ostala pa je vselej živa. Logika slovenskega narodnega programa iz leta 1848. kaže v slovensko državo, ob stoletnici je narod v glavnem skoraj izpolnil program.

Rodu, ki raste, je usojeno, da nosi naprej sladko bremę političnega slovenskega izročila. Luč gospodarske slave mu razsvetljuje njega zgodovinski hod, zgled ocetov, ki so v duhu krčanske demokracije dogradili politično organizacijo slovenskega naroda, obvezuje sinove k ohranjanju in razvoju dediščine. S polnim zaupanjem v Gospoda zgodovine in sile svojega naroda, ponosen na že prehojeno stoletno pot gleda današnja mladina v Zedinjeni Sloveniji v slovenski državi smisel svoje politične biti. Ako je mladec revolucionarja leta 1848. s sladkim ganjetom pripenjal na svojo srčno stran belo-modro-rdeči trak, je mladec današnjega rodu za ta belo-modro-rdeči prapor kot svoje bojno znamenje in znarenje svojega naroda že prelival v tisočih svojo srčno kri. Padli vrstniki so mlademu rodu nenehni ukaz k vztrajnemu ostvarjanju njihove zadnje misli in povročtu končne zmagе! (KONEC)

SKLEP.

Na predveč druge svetovne vojske je Umetnik slovenske osvobodilne vojske leta 1918., ki je nekoč kot ptujski gimnazijec s srčno krvjo podpisal svojo zvestobo domovini, dr. Anton Korošec narodu ob 25-letnici narodne države Jugoslavije dejal: "Slovenska pot se šele pričenja." Vse dosedanje realizacije slovenske integracije so samo predstavniki v slovensko državno-pravne kombinacije z drugimi državami, ideja slovenske države izključuje vse take državopopravne vezave, ki bi šle pod konfederacijo.

Slovenska država je danes volja vseh plasti naroda, še več, dejstvo, mimo katerega nihče ne more iti, pa naj pripada demokratični večini ali komunistični manjšini slovenskega naroda. Obe v državljanški vojski boreči se strani sta ustanovili slovensko državo: Demokratične stranke so oklicale Narodno državo Slovenijo, komunistična Osvobodilna fronta je organizirala Ljudsko republiko Slovenijo.

Slovenska država je danes v rokah totalitarističnega u-

vence državne misli pomembni postavki.

Vojni potek je dal prav tiskim, ki so trdili, da je centralizem tudi v strateških in vojno-političnih rečeh prinesel slovenskemu narodu in jugoslavski državi le nesrečo. V prvi vojni, ki jo je vojevala Jugoslavija, se je Slovenija neankrat znašala pred okupatorskimi vojaškimi silami brez vojaškega povelenjstva. Centralistična vzgoja je bila usodna za zadržanje slovenskega oficirskega zbora, da ni mogel spoznati in ne izvesti svoje naloge. Namesto da bi bil vojaška osnova prav "države v podzemlju", po klicani organizator odpora in kovač narodne enotnosti, zvezlo prisluškuje krv in zemlji, ki jima po rojstvu pripada, se šel obsoda vidovdanske in septembarske ustave, povrnitev vsega slovenskega političnega življenja na tla politične imel očitek separatizma in realnosti. Ako vzamemo v po- grožju s protiseparatičnimi štev še komunistično stranko